

Impactul Legii 2% asupra durabilității financiare a organizațiilor societății civile

Sorina MACRINICI, consilier juridic, Centrul de Resurse Juridice din Moldova
Ilie CHIRTOACĂ, asistent juridic, Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Condiții inegale pentru OSC-uri și instituții religioase

Eligibilitatea OSC-urilor

Eligibilitatea instituțiilor religioase

- Statut de utilitate publică
 - Activitate de cel puțin 1 an
 - Corespunderea cu condițiile indicate în art. 30¹ al Legii AO
 - Solicitarea acordării statutului de la Comisia de Certificare
 - Termen limitat de 3 ani
 - Dintre circa 9,500 de OSC-uri, doar circa 1,000 dețin acest statut

- Înregistrarea la Ministerul Justiției

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Condiții inegale pentru OSC-uri și instituții religioase

Răspunderea OSC-urilor

- amendă
- retragerea statutului de utilitate publică pe un termen de 3 ani (inclusiv imposibilitatea de a participa la mecanismul 2% timp de 3 ani)

Răspunderea instituțiilor religioase

- amendă aplicată persoanelor cu funcții de răspundere

Recomandări:

– Eligibilitate

- Pentru a putea accesa mecanismul 2%, asociațiile obștești să poată demonstra desfășurarea activității de utilitate publică (art. 30 Legea AO)

– Răspundere

- Instituirea unor reguli egale pentru OSCși instituțiile religioase privind răspunderea pentru folosirea necuvenită a desemnărilor
 - amendă
 - returnarea sumelor folosite contrar legislației
 - excluderea de la participarea la mecanismul 2% pe o anumită durată de timp (1-3 ani)

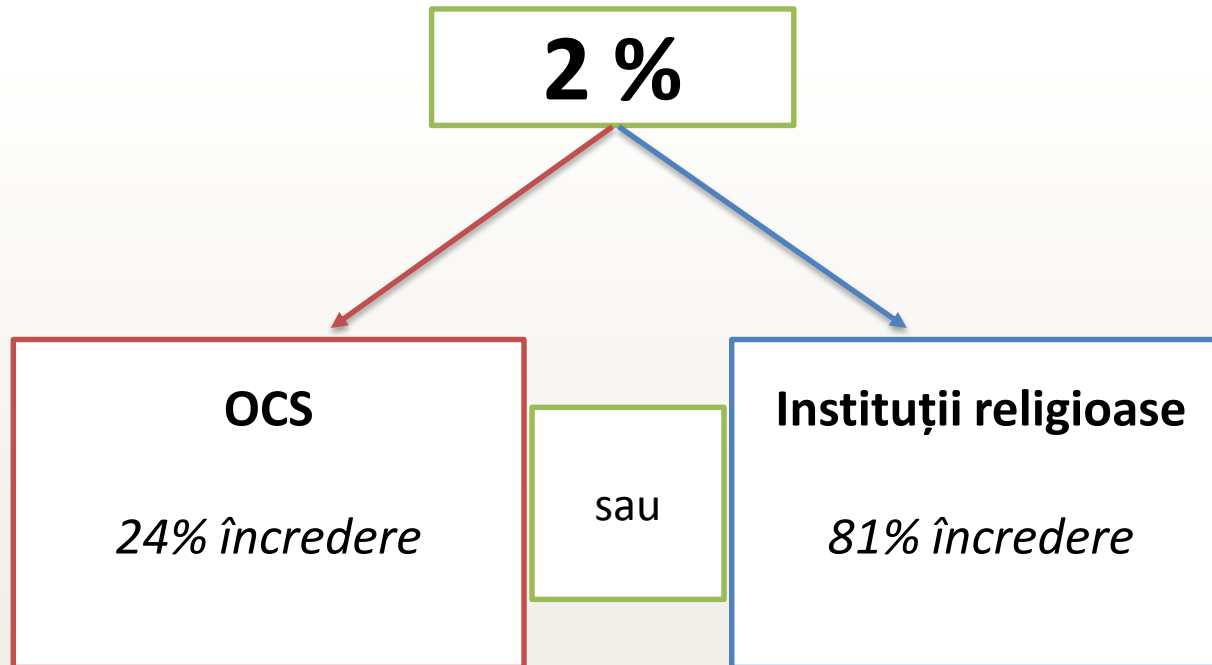
USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Beneficiarii mecanismului de desemnare procentuală

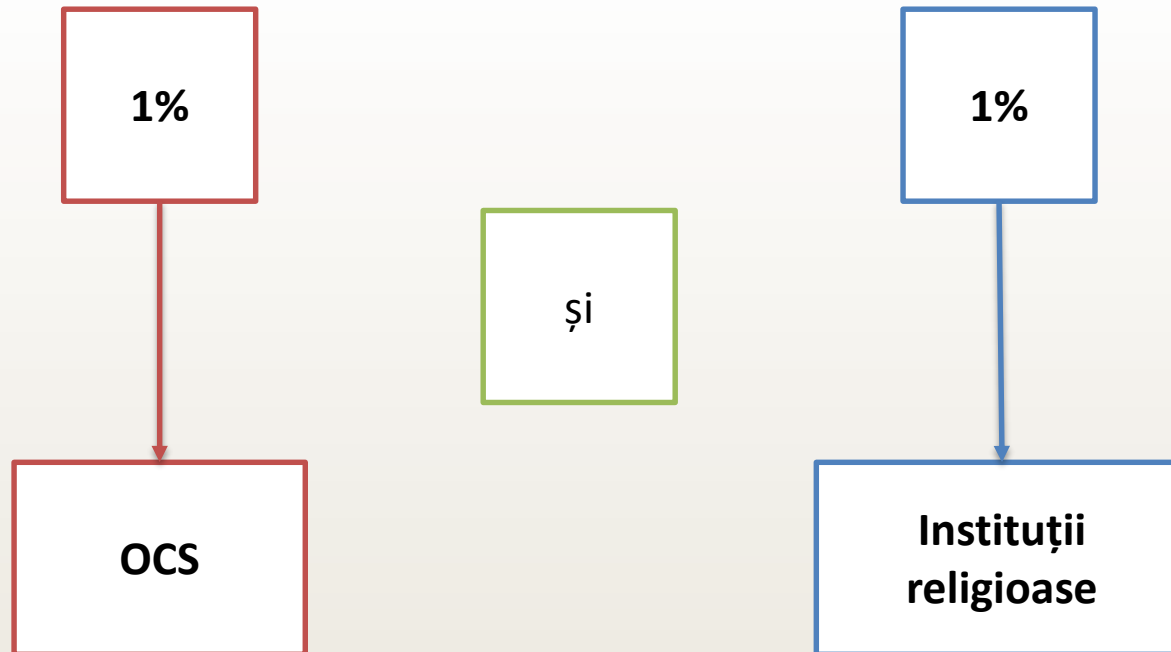
Concurența între organizațiile societății civile și instituțiile religioase

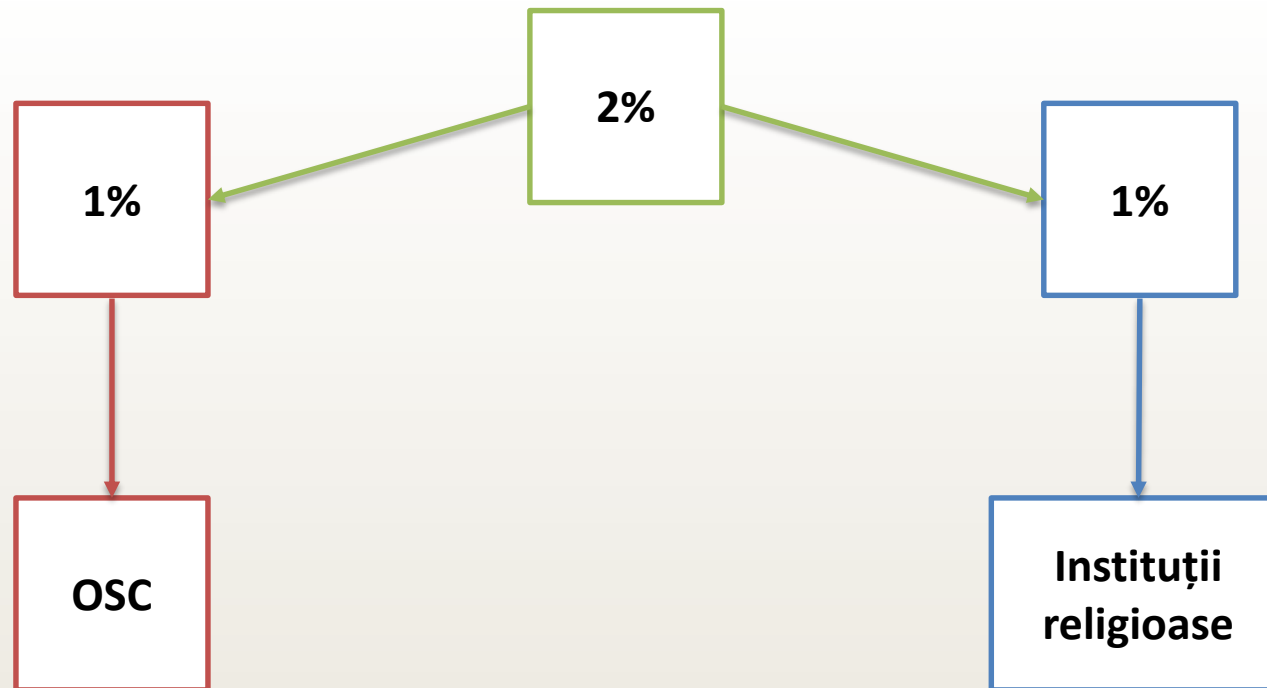
Recomandări

Desemnarea a 1% în favoarea organizațiilor societății civile și încă 1% - în favoarea instituțiilor religioase, sau

Recomandări

- Sau divizarea celor 2% în jumătate între o organizație a societății civile și o instituție religioasă

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Lista beneficiarilor

- lista beneficiarilor mecanismului 2% urmează să fie adoptată anual de Guvern
- toate organizațiile societății civile cu statut de utilitate publică și toate instituțiile religioase înregistrate participă automat în mecanismul 2%

Recomandare: A include procedura de înregistrare preliminară pentru a beneficia de mecanismul 2% la Ministerul Justiției

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Efectuarea desemnărilor procentuale

Modalitățile de direcționare a 2%

- Codul fiscal prevede trei opțiuni prin care poate avea loc direcționarea a 2% către beneficiari:
 - odată cu prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit;
 - prin transfer bancar;
 - prin intermediul patronului.
- Salariul mediu lunar - MDL 4,260
- 2% - MDL 6.7

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Recomandare

- Limitarea posibilităților de alocare a desemnărilor procentuale la un singur mod de transfer a 2% din impozitul pe venit la momentul depunerii declarației pe venit, o dată pe an

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Declarația cu privire la impozitul pe venit

- formularul-tip „CET08” nu conține vreo rubrică care ar indica dreptul de a direcționa 2%
- contribuabilii care au singur loc de lucru nu completează declarația cu privire la impozitul pe venit

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Recomandări

- Includerea în formularul-tip „CET08” a unei rubrici care ar permite contribuabilului să-și exercite dreptul de a direcționa 2% din impozitul pe venit;
- Obligarea angajatorului de a aduce la cunoștință, sub semnătură, dreptul salariatului de a direcționa 2% din impozitul pe venit în beneficiul organizațiilor societății civile eligibile sau instituțiilor religioase

Suma desemnării procentuale

- contribuabilul trebuie să indice în mod expres suma exactă de bani care urmează să fi redirecționată către beneficiari
- în cazul în care suma desemnării procentuale depășește 2% din impozitul anual pe venit, persoana va fi sancționată cu amendă potrivit art. 228 Cod fiscal

Recomandare: Indicarea doar a procentului desemnării procentuale, calculele sumelor urmând a fi făcute de organele fiscale

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Confidențialitatea desemnărilor

- nu există o procedură care ar asigura confidențialitatea desemnărilor care au loc prin intermediul angajatorului

Recomandări

- Elaborarea unui formular separat pentru indicarea beneficiarilor mecanismului 2%;
- Salariații trebuie să aibă posibilitatea de a îndeplini în mod confidențial formularul de desemnare și să-l transmită către angajator într-un plic sigilat;
- Asigurarea unei evidențe a desemnărilor procentuale de către angajator, prin păstrarea unui registru intern a angajaților care au efectuat desemnările procentuale. Angajatorii vor transmite plicurile sigilate și copia registrelor oficiului teritorial fiscal.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Excepția de la confidențialitate

- **Recomandare:** Includerea opțiunii de divulgare a identității contribuabilului

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Utilizarea desemnărilor procentuale

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Utilizarea desemnărilor procentuale

- Activități de utilitate publică
- Activități legate de misiunea organizațiilor
- Cheltuieli ce nu pot fi acoperite de către donatori
- Cheltuieli instituționale

Condiții și restricții

- utilizarea sumelor trebuie să fie destinată **pentru activități de utilitate publică**
- utilizarea sumelor poate fi destinată **pentru acoperirea cheltuielilor administrative ale organizației, în mărime de până la 5%**
- utilizarea sumelor se realizează **într-un termen ce nu depășește o perioadă fiscală** după perioada fiscală în care a fost efectuată desemnarea* (1 an de zile)
- **Statutul de utilitate publică**

**Art. 33³ al Legii nr. 837 cu privire la asociațiile obștești*

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

- **Condiții și restricții**
- acoperirea cheltuielilor administrative ale organizației, **în mărime de pînă la 5%**

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Cheltuielile administrative

- Lipsa unei definiții clare a categoriei „cheltuielilor administrative”
- Plafonul de **5%**

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Exemplul Ungariei

Cheltuieli administrative

1996 – 2014 **50%**

2014 - prez. **25%**

Plafon 25 milioane HUF (**aprox. 89.500 USD**)

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Opțiunile de politici:

- 1) Majorarea cotei procentuale destinate cheltuielilor administrative de la 5% > 50%
- 2) Definierea detaliată a categoriei costurilor administrative.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Condiții și restricții

- utilizarea sumelor trebuie să fie destinată **pentru activități de utilitate publică**
- **Costuri de publicitate?**

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Recomandare: Atribuirea unei categorii de cheltuieli din desemnările procentuale pentru costuri de publicitate.

Costuri de publicitate

10%

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Condiții și restricții

- utilizarea sumelor se realizează **într-un termen ce nu depășește o perioadă fiscală** după perioada fiscală în care a fost efectuată desemnarea* (1 an de zile)

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

- Termenul de utilizare a sumelor:

Riscuri:

- **Capacitatea de absorbție** a sumelor direcționate
- **Realizarea unui obiectiv** continuu (activitatea de monitorizare)
- **Procurarea obiectelor costisitoare** (paturi pentru azilul de bătrâni, mijloace de transport dotate cu mecanisme pentru acomodarea persoanelor cu dizabilități)

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Recomandare:

Posibilitatea de extindere a termenului de utilizare a surselor obținute în urma desemnării procentuale cu încă un an, **la cerere**, cu indicarea sumei disponibile și a scopului utilizării acesteia.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Condiții și restricții

- Statutul de **utilitate publică**
 - **Expirarea statutului** până organizația primește sumele
 - **Expirarea termenului** acordat pentru utilizarea sumelor

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Recomandare:

- **Excluderea statutului** de utilitate publică și concentrarea eforturilor asupra verificării activității organizațiilor
- **Acordarea statutului** de utilitate publică **pe o perioadă indefinită de timp**
- **Înlocuirea statutului** cu condiția desfășurării activităților de utilitate publică

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Controlul și sancțiunile

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Controlul financiar

- Comisia de certificare
- **Recomandare: Controlul** asupra utilizării mijloacelor financiare obținute în urma desemnării procentuale atât pentru organizațiile societății civile, cât și pentru instituțiile religioase, **trebuie să se efectueze de către Inspectoratul Fiscal.**

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Sanctiunile

- **lipsirea de statut** de utilitate publică pe un **termen de 3 ani**
- organizațiile **nu restituie la buget suma folosită contrar legislației.**
- **Proportionalitatea sancțiunii ?**

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Recomandare:

Sanționarea organizațiilor beneficiare ale mecanismului 2%

- **(a) amendă**
- **(b) returnarea sumelor folosite** contrar legislației
- **(c) excluderea** de la participarea la mecanismul 2% pe o anumită durată de timp (1-2 ani), cu publicarea **listei organizațiilor excluse.**

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Capacitatea instituțională

- **Actualizarea listei** asociațiilor obștești cu statut de utilitate publică
- **Controlul efectuării desemnărilor**
- **Recomandare**: Sporirea capacităților Comisiei de certificare.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Vă mulțumim pentru atenție 😊